



רומק

רעב פסח, לפני ענה, קיבלתי מכתב מ' ידיד, פקיד מכס בנמל חיפה. הוא כתב שיש סחורה בחיפה — הכוונה לס' חורה מוברחת: סכיניג'לוח, שפתונים, אמ' צעי'מניעה — וביקש ממני למצוא לו קונה. סחורה זו שימשה לאחר מכן חומר לכותרות הראשיות כאחת מפרשות ההברחה הגדולות ביותר בתולדות המדינה. פרשת קב'ברגר המפורסמת.

אולם לא יכולתי עדיין לדעת זאת. ידעתי רק כי בקב הציע את הסחורה קודם לכן לסוחר חיפאי, השאיר לו כמה דגמים. פקח מכס, שביקר במקרה באותה חנות, ראה את הדגמים, שאל מדוע אין עליהם תג מכס. ה' סוחר סיפר את הכל. נגש גם לגפני, מנהל המכס בחיפה. בקב עשה את כל המאמץ צים לטשטש את העניין ולהשפיע על גפני, אך גפני העביר את העניין לידיעת המשט' רה הכלכלית.

זה גם לא היה הפנצ'ר היחידי. בשעת הובלת הסחורה מהנמל אל המחסן הסודי נפל ארגז מהמכונית ונשבר. הנהג, לו נא' מר' הארגזים מכילים חפצים משומשים, לא היה טיפש, הוא הבין שיש לו מטען של סחורה מוברחת, איים להלשין למשטרה אם לא יקבל את חלקו. הוא קיבל 5000 לירות. המחסן הועבר למקום חדש.

היה קשה מאוד למצוא קונה לכמויות

לי: "לא, לא. הוא רק המתוך!" המשטרה הביאה אותי לפני שופט בחיפה, האשימה אותי בקשירת קשר להברחה. נתתי ערבות של 2500 לירות וחזרתי לירושלים. שם התקשרה אתי המשטרה, הציעה לי "עסק". מה היה עסק זה? פשוט מאוד: אם אספר מה שידוע לי על כמה פרשות פליליות מסויימות, לא תתבע אותי המשטרה על חלקי בפרשת קב'ברגר. משה איילון, ראש הענף הכלכלי במחוז ירושלים, אמר לי בדיוק מה שהוא רוצה.

הוא עבד אותו זמן על תיק חשוב מאוד, של הברחת קלפים. למעשה, היתה החקירה כמעט מושלמת. חסרו לו רק כמה פרטים נוספים. הוא ידע כי יהודי בשם שמעון דויטש היה השליש שבידו הושלש סך 3000 לירות לטובת אדם מסויי, שהודיע כי הקלפים שייכים לו. אך דויטש, חלפן כספים ירושלמי, סירב להודות. בלי הודאתו, לא היה התיק מושלם. והקצין איילון רצה בכל מחיר להשלים את התיק. עתה חיפש דרך ללחוץ על דויטש שידבר.

אבל אני לא רציתי לסבך את דויטש. איי' לון אמר לי: "אל תדאג. אנחנו לא נסבך את דויטש. ניתן גם לו חסינות. מה שאנחנו רוצים זה רק חומר שאפשר להשתמש בו כלחץ על דויטש שיספר מה שידוע לו על פרשת הקלפים." הסכמתי, אבל בתנאי שאק' בל חסינות עבור דויטש שבה יתחייב שלא לתבוע את דויטש על החומר שאמסור נגדו. וזה הסיפור:

עניין של דוררים

7 פני שנה פנה אלי דויטש, סיפר שמקס קליין, בעל חנות העתיקות מריי', מסר לו שני צייצים בנקאיים על סך 3000

עזרתי לבי"ם מעשיתי

זאת שמואל קפלן

צצומת כאלה. איש לא רצה להסתכן ולק' גות סחורה מוברחת ב'50 אלף לירות. לבי' סוף מצאתי סוחר בשם לויטש שהיה מוכן לגמור את העסק. הוא עמד על המקור ו' רשלים, כשאני יושב ליד הנהג. פקיד המכס רשלים, קבענו מחיר של 42,500 לירה. מזה היה נשאר לי, כדמי תיווך, 7500 לירות.

איך נפדתי בפח

קבענו מועד להעברת הסחורה אך ברגע האחרון דחינו אותו, כי הנהג שיר' כלונו לסמוך עליו לא היה בעיר. למחרת העמסנו את הסחורה על טנדר ויצאנו ליר' רשלים, כשאני יושב ליד הנהג. פקיד המכס שהיה צריך לקבל את הכסף בהגיע הסחורה לתלאביב, נסע במונית לפני.

בזכרון תקף אותי פחד קר. לרוחב הכביש הקימה המשטרה מחסום כבד, אך לא הפריעה למכוניות לעבור. כשהגענו אנו למחסום, עצרו אותנו. הקצין גולדמן, מהמשטרה ה' כלכלית, נגש אלי. "מה אתה עושה כאן?" שאל.

"אני סתם טרמפיסט", עניתי בקור רוח. הקצין שאל את הנהג מה עושה קפלן באוטו. הוא ענה: "לקחתי אותו ליד אגדי, הוא סתם טרמפיסט".

"ליד אגדי, מה? אתה משקר, הוא עלה למ' כונית ליד קפה האז, בהדר הכרמל", השיב גולדמן, אחר כך שלף מכיסו סידרת תצל' מים שצולמו לפני פחות משעה, שהראו אותי עולה לטנדר ליד קפה האז. ידעתי שנפלתי בפח.

הנהג נבהל. הוא רצה כנראה להציל את עצמי, סיפר לגולדמן שאין לו חלק בכל ה' עניין ושהוא רק נשכר להעביר את הס' חורה. "האיש הזה", אמר בהצבעו עלי' "הוא בעל הסחורה".

למחרת נודע לי גם שהנהג סיפר את הכל, הוביל את המשטרה למחסן הסודי, לברגר, בקב וביתו של פקיד המכס.

המשטרה מציע עסק

כאן השתמשה המשטרה בתכסיס ישן אך יעיל. "אנחנו יודעים שקפלן הוא ששיחרר את הסחורה מהנמל ועשה את כל העסק", אמרו למקיד המכס. הלה ניסה לעזור

ואמרתי לו שיבוא למסעדה היות ובא לי רעיון בקשר לדויטש.

הרעיון היה שמכרו התלאביבי של גוטמן, בהיותו איש עסקים ידוע ובעל השפעה בין הסוחרים, יוכל, אם ירצה, להכנס לפרשה ולעזור לדויטש. אחרי בואו של גוטמן קראנו לדויטש ואמרנו לו שאם יצליח להש' פיץ על מכרו של גוטמן, יוכל זה לעזור לו רבות בצעה ממשית ואולי יכנס לעניין.

דויטש הוצג לפני מכרו של גוטמן והת' חיל לבכות לפניו ולהתחנן. הדרת'פניו, לבר' שו המסורתי, זקנו ופיאותיו עשו את הרור' שם הדרוש. דויטש הסביר שזה כל כספו ורכושו ויותר אין לו פרוטה לכלכל את ביתו ומשפחתו ושהוא נפל קרבן למראות. הוא ביקש את הסוחר להכנס איתו לתנותו של קליין, להשפיץ עליו שיחזיר את הכסף או שלכל הפחות ילך לבוררות.

הסוחר הסכים, נגיש יחד ע' דויטש ל' חנותו של קליין. ברגע שראה אותם הסיק קליין מיד כי אלה הם הסוחרים שדויטש סיפר לו אודותם הדורשים את כספם. דויטש התחיל לדרוש שקליין יחזיר לו את כספו וצוץ עליו. קליין לא ישב בפח סגור ובחז' בוק ידיד, ניסה לגרש את דויטש עם הסור' חר, קרא לו: "חיה שחורה!"

כך מביימים משפט

אחרי ויכוח חריף הציע קליין לקרוא ל' רומק. הוא בא אחרי זמן מה, הצליח להרגיע את הרוחות. קליין הצעיר בו להיות בורר בינו ובין דויטש אך רומק סירב בטענה שלא יהיה אובייקטיבי. מאחר שאינו מאמין כי קליין מסוגל לדמות. הוא יעץ לפנות ל' רבנות, לעורר'דין או לבוררים ועזב את המקום מיד. במקום זה נקבעו שני בוררים.

שני הצדדים היו שבעי רצון מפסק הבור' ררות והעניין נשכח עד שהקצין איילון הח' ליט שהעניין הזה יכול להשמיץ את רומק ולסבך אותו עם החוק והביוס נגדו התחיל.

בסיפור שסיפרתי לקצין איילון היו כל העדויות הדרושות לאיים על דויטש במש' פט: הוא קנה מטבע זה, קיים קשרים מסחריים עם אנשים ממדינה זרה. אך משום מה לא גראה לי איילון כמעטויין ביותר. רק דבר אחד זכה לתשומת לב: בסיפור שהוצג לפני מכרו של גוטמן

חלקו של רומק בפרשה. הוא שכח את קב' ברגר, את דויטש, אותי, את הקלפים. רק דבר אחד עניין אותו — רומק.

ואו הבינתי מה רוצה איילון. ידעתי שמשטרת ירושלים שנאה את רומק שנאת מוות ורק חיפשה הודמנות לסדר אותו. אמרתי לאיילון: "כאן לא יצליח שום ביום. רומק נקי ולא תוכל לתלות עליו כל אשמה. קליין עצמו יספר את האמת".

איילון ענה: "אל תדאג לקליין. הוא כבר יסיר מה שנאמר לו".

שבועיים תמימים לחץ עלי איילון. לבסוף נסעתי לעורר'דין שלי בתלאביב, חברי לספסל הלימודים בישיבה. הוא גם הכיר את רומק. "אין לך בריה", הוא יעץ. "תגיד מה שהם רוצים ממך. אבל דרוש מהם חסינות משפטית כעדי'המלך על חלקך בעניין קב'ברגר, בעניין הקלפים ובעניין ההברחה בבאר'שבע. כשיבאו אותך לבית המשפט, ספר את האמת ואמור שעדוון במשטרה נלקחה תחת לחץ. לא יוכלו לע' שות לך כלום".

חזרתי לאיילון והודעתי שאני מוכן לח' תוב על כל עדות שירצה. הוא אמר שאתן את העדות למחרת, בנוכחות שני קצינים נוספים, שמונו במיוחד עליידי לוי אברהמי, מפקד מחוז ירושלים לספל בפרשת רומק. הוא אמר לי גם מי הם הקצינים: הקצין אלוף, כיום שופט שלום בירושלים והקצין פרגו, קת"ם מחוז ירושלים. הבינתי שהחליטו לק' בור את רומק.

אחר הצהריים מסר לי איילון את העדות שעלי היה להשמיץ למחרת, לפני הקצינים. "תלמד את זה טוב וזכור השתדל לדבר יפה... אל תגמגם". לקחתי את העדות ליד נון ולמחרת חזרתי עליה כמו בובה. איילון כתב את העדות ואני חתמתי עליה. היא תיארה כיצד היה רומק מעורב בטרנוקציה של הציקים וכיצד הביא אנשים להכות את מקס קליין בחנותו, כאשר זה לא רצה להחזיר את הכסף — כל זה כדי לקבל דמי תיווך של 500 לירות.

סיפורתי את האמת

כשיקבלתי את החסינות ואת הכסף של ה' ערבות, החלטתי כי הגיע הזמן לתקן את העול שנעשה לרומק ולאחרים. כתבתי הצהרה בשבועה בה סיפרתי את כל האמת, כולל הביוס של המשטרה, ושלחתי העתקים לשר'המשפטים, ליועץ המשפטי, לוועדת החוק ומשפט של הכנסת, לעורכי'הדין של רומק וגם לרומק עצמו. אחר כך התכוננתי לביקור המשטרה.

רומק, כמובן, לא שתק. הוא פנה ליועץ המשפטי ולשר'המשטרה, תבע כי הקצינים שביימו את הפרשה יועמדו לדין. הוא לא קיבל תשובה עד היום.